

Abel Rudolf Ivanovič (1902-1971) :

Spravodajský dôstojník Sovietskeho zväzu.

Narodil sa v Petrohrade, v rodine cárskeho úradníka. Bol jazykovo nadaný, už v 20 rokoch hovoril plynulo anglicky, nemecky a poľsky. Svojho koníčka - rádiotelegrafiu - uplatnil na základnej vojenskej službe. Vyštudoval elektrotechnickú fakultu a roku 1927 sa stal agentom GPU na odbore zahraničnej rozvedky.

Počas Druhej svetovej vojny bol nasadený na nemecké bojisko ako spravodajský dôstojník. Pri svojich cestách slúžil i ako vodič Abwehru a zozbieral množstvo informácií, ktoré zaujímali moskovskú centrálu. Po vypuknutí vojny bojoval na nemeckej strane, bol dokonca vyznamenaný a povýšený na slobodníka. Na konci vojny dosiahol v GRU hodnosť plukovníka a bol vybraný k nasadeniu v USA. Kvôli tomuto účelu bol najskôr umiestnený v zbernom tábore v Nemecku pod menom Andrew Kayotis a potom odišiel v roku 1947 do Kanady.

Nakoniec sa usadil v New Yorku. Cestoval do celej Severnej Ameriky ale aj do Mexika a Strednej Ameriky. Všade zakladal a riadil spravodajské siete.

V New Yorku žil pod krycím menom Emil Goldfus. Legendu pre spravodajské pôsobenie si vytvoril zriadením maliarskeho a fotografického štúdia, kde sa schádzali nekonformní newyorskí umelci. Sám slušne maľoval, a tak nikomu nepripadalo nápadné, že ako umelec a bohém čas od času na dlhšiu dobu niekam zmizol.

Do Moskvy posielal tak dokonale zašifrované informácie, že dodnes neboli rozšifrované. Nebyť zrady jedného z ruských agentov, mohol v svojej spravodajskej činnosti pokračovať neuveriteľne dlho.

Abel mal možnosť utiecť, ale kvôli neobyčajnej ľahkomyselnosti svojich šéfov zostal v USA. Ešte v čase zatknutia dokázal oklamať svojich strážcov a spláchnuť na toailete kódovacie tabuľky. Alan Dulles o Abelovi prehlásil: „Želal by som si, aby sme dvoch takých, ako je on, mali v Moskve.“

V roku 1957 bol odsúdený na 30 rokov väzenia. Na návrh jeho advokáta J. Donovana, aby bol ušetrený kvôli novej výmene. Tej sa v roku 1962 skutočne dočkal, kedy bol vymenený za F. Gary Powersa, amerického pilota prieskumného lietadla U-2.

Po návrate do ZSSR bol Abel povýšený na generála a pracoval v anglo-americkom odbore KGB. Vydal i značne „nepresné“ pamäti. Zomrel v roku 1971 v Moskve.